

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจะประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาพลศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้คือ ความมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร ปัจจัยเบื้องต้น การนำหลักสูตรไปใช้ และผลผลิตของหลักสูตร ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างประชากร 4 กลุ่ม คือ อาจารย์ จำนวน 18 ชุด ได้รับแบบสอบถามคืน 11 ชุด คิดเป็นร้อยละ 73 นักศึกษา จำนวน 60 ชุด ได้รับแบบสอบถามคืน 52 ชุด คิดเป็นร้อยละ 86 บัณฑิต จำนวน 56 ชุด ได้รับแบบสอบถามคืน 54 ชุด คิดเป็น ร้อยละ 92 และผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต จำนวน 56 ชุด ได้รับแบบสอบถามคืน 49 ชุด คิดเป็นร้อยละ 87 รวมได้รับแบบสอบถามคืนมาทั้งสิ้น จำนวน 166 ชุด คิดเป็นร้อยละ 89

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์ โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ด้านความมุ่งหมายของหลักสูตร อาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิตเห็นว่า ความมุ่งหมายของหลักสูตร ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมในระดับมาก แต่มีบางข้อที่มีความเหมาะสมในระดับน้อย คือ ส่งเสริมให้ผู้เรียนผลิตสื่อกิจกรรมสำหรับกิจกรรมพลศึกษา ส่งเสริมให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของครุพลศึกษา และมีวิถึญาณในการเป็นครุพลศึกษา

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับความหมายของหลักสูตรปรากฏว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

2. ด้านโครงสร้างของหลักสูตร อาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เห็นว่าโครงสร้างของหลักสูตรส่วนใหญ่มีความเหมาะสมในระดับมาก มีเพียงข้อเดียวที่เห็นว่ามีเหมาะสมในระดับน้อยคือ ความเพียงพอและความเหมาะสมของจำนวนหน่วยกิตในหมวดวิชาเลือกเสรี

3. ด้านเนื้อหาของหลักสูตร

3.1 หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป อาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เห็นว่าวิชาในหมวดนี้มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในระดับมากทุกข้อ

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาในหมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป ปรากฏว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3.2 หมวดวิชาการศึกษา อาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เห็นว่าวิชาในหมวดนี้มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในระดับมากทุกข้อ

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิตเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาในหมวดวิชาการศึกษา ปรากฏว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3.3 หมวดวิชาเฉพาะ วิชาเอกบังคับและเลือก วิชาโทบังคับและเลือก อาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เห็นว่า วิชาในหมวดวิชานี้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาในหมวดวิชาเฉพาะ วิชาเอกบังคับและเลือก วิชาโทบังคับและเลือก มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในระดับมากทุกข้อ

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาในหมวดวิชาเฉพาะวิชาเอกบังคับและเลือก วิชาโทบังคับและเลือก ปรากฏว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3.4 หมวดวิชาเลือกเสรี อาจารย์เห็นว่า จำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในหมวดนี้มีความเหมาะสมในระดับมาก ส่วนนักศึกษาและบัณฑิต เห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับน้อย

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จากการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีของ เชฟเฟ ผลปรากฏว่า อาจารย์กับบัณฑิต มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เพียงคู่เดียว

4. ด้านปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน อาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เห็นว่า ปัจจัยต่าง ๆ ส่วนใหญ่ได้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก มีบางอย่างที่เห็นว่า มีความเหมาะสมในระดับน้อย คือ ความเพียงพอของหนังสือทางด้านพลศึกษาที่มีในห้องสมุด ความทันสมัยของหนังสือทางด้านพลศึกษาที่มีในห้องสมุด ความสอดคล้องของหนังสือที่มีในห้องสมุดกับวิชา

เรียน คุณภาพของอุปกรณ์แต่ละประเภทกิจกรรม และความสะดวกในการใช้มอุปกรณ์การเรียนการสอน

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนปรากฏว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

5. ด้านกระบวนการเรียนการสอน อาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เห็นว่าส่วนใหญ่มีความเหมาะสมในระดับมาก และมีบางข้อที่มีความเหมาะสมในระดับน้อยคือ มีการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน และมีการใช้สื่อการสอนในการจัดการเรียนการสอนในกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนปรากฏว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

6. การวัดและประเมินผล อาจารย์เห็นว่ากระบวนการวัดและการประเมินผลส่วนใหญ่มีความเหมาะสมในระดับมาก มีบางข้อที่เห็นว่ามีเหมาะสมในระดับน้อย คือ มีการให้นักศึกษาประเมินการเรียนของตนเอง และมีการให้นักศึกษาประเมินผลการสอนของอาจารย์ ส่วนนักศึกษาและบัณฑิต เห็นว่า ส่วนใหญ่แล้วการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมในระดับน้อย มีบางข้อที่เห็นว่ามีเหมาะสมในระดับมาก คือ การวางแผนการวัดและการให้คะแนนไว้อย่างชัดเจน มีการวัดผลและการให้คะแนนเป็นไปตามความมุ่งหมายที่ได้วางไว้ มีการประเมินผลเป็นไปตามหลักวิชาการมีการประเมินผลทั้งระหว่างภาคเรียนและปลายภาค มีการแจ้งการประเมินผลให้ผู้เรียนทราบทุกครั้ง

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลปรากฏว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

7. ด้านผลิตผลของหลักสูตร อาจารย์ นักศึกษา บัณฑิต และผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต เห็นว่า บัณฑิตที่ผลิตมานั้นจากหลักสูตรนี้ส่วนใหญ่มีประสิทธิภาพในระดับมาก มีบางด้านเท่านั้นที่เห็นว่า มีประสิทธิภาพในระดับน้อย คือ มีความตรงต่อเวลา ศึกษาและติดตามความรู้ ความก้าวหน้าทางด้านวิชาการอยู่เสมอ

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต และผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต เกี่ยวกับผลิตผลของหลักสูตร ปรากฏว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. ความมุ่งหมายของหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น อาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิตเห็นว่า ความมุ่งหมายของหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก โดยเฉพาะมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรักและศรัทธาและความก้าวหน้าทางด้านวิชาชีพพลศึกษา ดังที่ วรศักดิ์ เพียรชอบ (วรศักดิ์ เพียรชอบ 2523) กล่าวว่าไว้ว่า การที่ครูพลศึกษาจะสามารถสอนวิชาพลศึกษา ให้เป็นประโยชน์แก่นักเรียนอย่างแท้จริงนั้น สิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่จะมองข้ามไม่ได้ คือ ความรักความศรัทธาในวิชาชีพพลศึกษาที่ตนสอน และผู้ที่มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพ ย่อมจะเป็นผู้ที่อยากรู้อยากเห็นด้วยการพยายามหาความรู้ใหม่ ๆ ในวิชาชีพเพื่อปรับปรุงตนเองให้ทันสมัยและสามารถสอนวิชาพลศึกษาให้ได้ผลดีอยู่เสมอ นอกจากนี้ ความมุ่งหมายของหลักสูตรมีความชัดเจนดี ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีบุคลิกภาพเหมาะสมกับความเป็นครูพลศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับคุณลักษณะของครูพลศึกษาตามที่โรงเรียนและชุมชนต้องการ นั้นก็ย่อมแสดงว่าความมุ่งหมายของหลักสูตรมีความเหมาะสมกับผู้เรียนเป็นไปตามที่ วิลกูส (Willgoose 1974) ได้กล่าวถึงการวางความมุ่งหมายของหลักสูตรว่า "ความมุ่งหมายที่เขียนไว้ในหลักสูตรควร จะมีความเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน"

2. โครงสร้างของหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งตลอดหลักสูตรมีหน่วยกิตรวม 78 หน่วยกิต โดยแบ่งเป็นหมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป 5 หน่วยกิต หมวดวิชาการศึกษา 22 หน่วยกิต หมวดวิชาเฉพาะ (วิชาเอกและวิชาโท) 49 หน่วยกิต และหมวดวิชาเลือกเสรี 2 หน่วยกิต อาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิตเห็นว่า มีความเหมาะสม ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า ความเหมาะสมดังกล่าวนี้มีผลมาจากผู้ร่างโครงสร้างของหลักสูตร เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ทางด้านพลศึกษาโดยเฉพาะ โดยยึดหลักเกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตรระดับปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) ซึ่งกำหนดโดยทบวงมหาวิทยาลัย คือจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรรวมไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต และอย่างมากไม่เกิน 87 หน่วยกิต ให้ใช้เวลาในการศึกษาอย่างมากไม่เกิน 4 ปีการศึกษา (ทบวงมหาวิทยาลัย 2532) สำหรับจำนวนหน่วยกิตในแต่ละหมวดวิชาต่าง ๆ ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมแล้ว ยกเว้นหมวดวิชาเลือกเสรีเห็น

ว่ายังมีจำนวนหน่วยกิตน้อยเกินไป ควรจะมีการเพิ่มจำนวนหน่วยกิตในหมวดวิชาเลือกเสรีมากกว่าปัจจุบัน เพราะนักศึกษาจะได้มีโอกาสได้เลือกเรียนวิชาที่ตนเองสนใจและถนัดเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้แก่ตนเอง ได้ไปประยุกต์ใช้ในการงานหน้าที่ต่อไป

3. เนื้อหาของหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งประกอบด้วย 4 หมวดวิชาใหญ่ ๆ คือหมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป หมวดวิชาการศึกษา หมวดวิชาเฉพาะ (วิชาเอกและวิชาโท) และหมวดวิชาเลือกเสรี โดยส่วนรวมเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก ทั้งในด้านรายวิชา หน่วยกิต เนื้อหาวิชา และความเป็นไปได้ที่จะให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเวลาที่กำหนดไว้ ในหมวดวิชาต่าง ๆ แต่ในหมวดวิชาเลือกเสรีซึ่งมีความเหมาะสมน้อย ในด้านของจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ ไม่มีการเสนอแนะให้ปรับโครงสร้างของจำนวนหน่วยกิตในหมวดวิชาเลือกเสรี จากกำหนดไว้ 2 หน่วยกิต เพิ่มเป็น 4 หน่วยกิต ผู้วิจัยเห็นว่าเมื่อเป็นเช่นนี้ควรจะได้มีการปรับปรุงจำนวนหน่วยกิตในหมวดวิชาเลือกเสรี และควรจัดวิชาภาษาอังกฤษและระเบียบข้าราชการครูบรรจุเข้าในหลักสูตร เนื่องจากนักศึกษาศาสาณพลศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยพลศึกษาหรือวิทยาลัยครู มีโอกาสได้ศึกษาวิชาดังกล่าวน้อยมาก ทำให้ไปสอบแข่งขันเข้าทำงานจึงสอบทำคะแนนได้ไม่ดีเท่าที่ควร

4. ปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน โดยส่วนรวมเห็นว่ามีความเหมาะสมโดยเฉพาะเรื่องของอุปกรณ์ และสถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนในสาขาวิชาพลศึกษานั้นมีความเหมาะสมและเพียงพอต่อการให้บริการของอาจารย์ผู้สอนและผู้เรียน แต่หนังสือวิชาการทางด้านพลศึกษาที่จะใช้อ่านประกอบการเรียนการสอนหรืออ่านเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์นอกเหนือจากเวลาเรียนยังไม่เพียงพอ และส่วนมากยังเป็นหนังสือซึ่งตีพิมพ์มาหลายปีแล้ว เนื้อหาบางอย่างจึงไม่ทันต่อเหตุการณ์ในปัจจุบัน นอกจากนั้นหนังสือที่มีในห้องสมุดยังไม่สอดคล้องกับวิชาเรียนเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมหญิง จันทรุไทย (2530) พบว่า หนังสือตำราเรียนยังไม่เพียงพอและไม่ทันสมัย ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า อาจจะเป็นเพราะห้องสมุดของคณะหรือของมหาวิทยาลัยไม่ค่อยจะได้สำรวจหรือรวบรวมว่าหนังสือประเภทใดมีจำนวนมากน้อย และชำรุดเสียหาย จึงทำให้ไม่ทราบรายการหนังสือที่ไม่มีเพียงพอกับผู้เรียนผู้สอน อีกประการหนึ่ง ห้องสมุดของแต่ละสถาบันยังขาดการประสานงานที่ดีต่อกัน ห้องสมุดใดขาดแคลนหนังสือและเอกสารต่าง ๆ อาจจะสามารถหยิบยืมหมุนเวียนใช้ระหว่างห้องสมุดได้ เมื่อมีการประสานงานกันน้อย ก็ทำให้หนังสือและเอกสารต่าง ๆ ที่ห้องสมุดตนเองมีอยู่จำกัดก็ไม่สามารถจะเพียงพอกับความต้องการได้

5. กระบวนการเรียนการสอนพบว่า โดยส่วนรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ซึ่งการเรียนการสอนได้เน้นให้ผู้เรียนเห็นถึงความสำคัญของวิชาพลศึกษา มีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อการพัฒนาคนเป็นอย่างดี ดังที่ วรศักดิ์ เพียรชอบ (2523) ได้กล่าวไว้ว่า "การพลศึกษาเป็นการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งอย่างหนึ่งในหลักสูตร ในการที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม สามารถมีชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบันอย่างดี" นอกจากนี้การจัดการเรียนการสอนยังได้มีการกำหนดจุดมุ่งหมาย ขอบข่ายไว้อย่างชัดเจน ดังที่ วรศักดิ์ เพียรชอบ (เรื่องเดียวกัน) กล่าวว่า "การสอนพลศึกษาถ้าจะให้ได้ผลดี การสอนในแต่ละครั้งควรที่จะกำหนดจุดมุ่งหมายที่แน่ชัด และในเวลาสอนครูควรระลึกถึงจุดหมายที่กำหนดไว้นั้นอยู่เสมอด้วย" รายชื่อที่เห็นว่ามีเหมาะสมน้อย คือ มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน ซึ่งมีความสำคัญและจำเป็นมาก เพื่อเสริมความรู้และประสบการณ์ให้กับผู้เรียน แต่การเรียนการสอนยังมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรไม่เพียงพอต่อผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กุลธิดา หุณฑนามระ (2518) พบว่า การเรียนการสอนยังมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรน้อยเกินไป ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า การจัดการเรียนแต่ละรายวิชามีเวลาน้อย ฉะนั้นการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรจึงมีเวลาไม่เพียงพอ และอีกปัจจัยหนึ่งขาดงบประมาณในการใช้จ่ายเพื่อจัดการศึกษามีจำกัด และประกอบกับมีการเปิดการเรียนการสอนหลายสาขาวิชา ทำให้งบประมาณต้องจัดสรรไปตามความจำเป็น ดังนั้นจึงมีส่วนทำให้งบประมาณในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในรายวิชามีจำนวนไม่เพียงพอ

6. การวัดและประเมินผล พบว่า อาจารย์เห็นว่าการวัดและประเมินผลโดยส่วนรวมแล้วมีความเหมาะสมมาก โดยได้มีการวางแผนการวัดและการให้คะแนนไว้อย่างชัดเจน มีการประเมินเป็นไปตามหลักวิชาการ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ที่เป็นเช่นนี้เพราะอาจารย์เป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการวัดและประเมินผล และมีประสบการณ์ในการสอนและการวัดและประเมินผลเป็นอย่างดี ตลอดจนในแต่ละสถาบันการศึกษาได้มีการพัฒนาอาจารย์ทางด้านวิชาการเสมอ ทำให้อาจารย์ผู้สอนมีความพร้อมทั้งในด้านการสอนและการวัดประเมินผลเป็นอย่างดี ส่วนนักศึกษาและบัณฑิตเห็นว่าการวัดและประเมินผลยังมีความเหมาะสมน้อย ที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้เรียนเห็นว่า ตนเองไม่มีโอกาสมีส่วนร่วมในการวางแผนการวัดและการให้คะแนน อาจารย์ไม่ได้นำผลมาปรับปรุงการเรียนการสอนและการประเมินการเรียนการสอนไม่มีความยุติธรรมเท่าที่ควร จะเห็นว่า ความคิดเห็นของอาจารย์กับนักศึกษาและบัณฑิต แตกต่างและไม่สอดคล้องกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมหญิง จันทรุไทย (2530) ซึ่งพบว่า การวัดและการประเมินผลของอาจารย์และนักศึกษา ไม่สอดคล้องกัน ซึ่งทั้งหมดนี้ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า อาจจะเป็นเพราะ

อาจารย์ไม่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็น และการเรียนการสอนยังเน้นตัวครูเป็นจุดศูนย์กลาง

7. ผลผลิตของหลักสูตร พบว่า ผลผลิตของหลักสูตรโดยส่วนรวมแล้วมีความเหมาะสมมาก ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่า ผลผลิตของหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ตามความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา บัณฑิต และผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต สามารถบรรลุตามความมุ่งหมายของหลักสูตรที่ได้กำหนดไว้ แต่ยังมีบางข้อที่ควรจะเน้นให้แก่ผลผลิต คือ การตรงต่อเวลา และการติดตามความรู้และความก้าวหน้าอยู่เสมอ จะทำให้ผลผลิตมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพต่อการผลิตบัณฑิตอย่างแท้จริง ควรจะมีการปรับปรุงในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. ด้านความมุ่งหมายของหลักสูตร
 - 1.1 ควรจะมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถผลิตผลิตภัณฑ์สำหรับกิจกรรมการเรียนการสอนพลศึกษา
 - 1.2 ควรจะเน้นและส่งเสริมให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของอาชีพครูพลศึกษาและมีวิถึญาณของความเป็นครู
2. ด้านโครงสร้างของหลักสูตร

ควรมีการปรับปรุงโครงสร้างและจำนวนหน่วยกิตในหมวดวิชาเลือกเสรีให้มากขึ้นกว่าเดิม
3. ด้านเนื้อหาของหลักสูตร

ควรปรับปรุงโครงสร้างเนื้อหาวิชาให้ทันสมัยและเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ปรับปรุงวิชาเฉพาะและวิชาเลือกเสรี เพิ่มรายวิชาบางวิชาที่จำเป็นสำหรับนักศึกษา เพื่อจะได้เลือกเรียนตามความสนใจ ความถนัดและวิชาชีพ เช่น กฎหมาย ระเบียบราชการครู ภาษาอังกฤษ เป็นต้น

4. ด้านปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน

ภาควิชาพลศึกษา ควรที่จะติดต่อประสานงานกับห้องสมุดเพื่อชี้แจงและเสนอแนะหนังสือทางด้านพลศึกษา ที่ทันสมัยและสอดคล้องกับวิชาเรียน ให้มีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน ผู้สอน และผู้ที่ประกอบอาชีพทางพลศึกษา

5. ด้านกระบวนการเรียนการสอน

5.1 ควรจัดให้มีสื่อการสอนในการจัดการเรียนการสอนให้เพียงพอและเหมาะสมกับกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ

5.2 ควรจัดงบประมาณให้เพียงพอสำหรับจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน

6. ด้านการจัดและประเมินผล

ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินการสอนของอาจารย์ และประเมินการเรียนของตนเอง และควรนำเอาผลการวัดผลมาปรับปรุงการเรียนการสอน

7. ด้านผลิตผลของหลักสูตร

ควรเน้นและปลูกฝังคุณธรรม การตรงต่อเวลา และศึกษาหาความรู้ความก้าวหน้าอยู่เสมอให้นักศึกษาตลอดเวลา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากกว่านี้ควรจะมีการวิจัยและติดตามผลบัณฑิตที่จบไปแล้วที่ประกอบอาชีพต่าง ๆ ในแต่ละรุ่น